

N:o 36.

Af Herr Lars Ersson: Om ändring i Kongl. reglementet angående folkskolelärares enke- och pupillkassa.

Med den synnerliga välvilja, hvarmed statsmakterna omfattat folkskolan och dess lärare, har ock en pensionsinrättning för efterlevande enkor och barn blifvit upprättad; tacksam därför, anser jag dock att *en* bestämmelse i Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för folkskolelärares enke- och pupillkassa vara af den beskaffenhet, att jag högeligen skulle önska en ändring deruti.

Enligt nyssnämnda nådiga reglemente, art. 3 § 4 är, "delegare skyldig att till kassan årligen betala pensionsafgift, hvilken utgöres:

b) af hvarje manlig pensionstagare i folkskolelärares pensionsinrättning med $2\frac{1}{2}$ procent och af hvarje qvinlig pensionstagare med $1\frac{1}{4}$ procent af den lön, hvarefter hans eller hennes pension i samma pensionsinrättning beräknas".

Ehuru detta tydligen är grundadt på den beräkning, att pensionstagare bör betala lika stor andel af sin pension som tjänstgörande lärare af sin lön, ty för t. ex. 600 kronors lön är tjänstgörandes pensionsafgift 20 kronor, lika med $\frac{1}{30}$ af lönen, och sedan han blifvit pensionstagare af 450 kronor, hans pensionsafgift 15 kronor, äfven $\frac{1}{30}$ af pensionen, hvilket visserligen kan anses rätt; så blir dock afgiften för pensionstagare vida mer betungande än för den tjänstgörande. För det första har tjänstgörande lärare jemte 600 kronor enligt lag husrum, kofoder, planteringsland och vedbrand, hvilka förmåner, beräknade i penningar, icke torde komma att särdeles understiga 200 kronor (och hvilka förmåner, så vidt jag vet, ingen lag ännu tillerkänner pensionstagare), så att tjänstgörande lärares pensionsafgift kan anses i detta fall ungefär vara $\frac{1}{40}$ af lönen; och för det andra torde inses att för den, som året förut hade, inalles räknadt, omkring 800 kronor, var det jemförelsevis lättare att betala 20 kronor, än att året efter med 450 kronors inkomst utgifva 15 kronor, enär behofven i öfrigt väl kunna anses vara desamma.

I sjelfva verket torde en pensionerad folkskolelärares lott, ehuru tack-samma de än känna sig vara för för de uppoffringar som gjorts och göras för dem, ändock, der andra utvägar att bereda inkomster saknas, blifva be-kymmerfull, att de måste anse högst önskvärdt att bestämmelsen om afgift för pensionstagare måtte försvinna.

Skulle Riksdagen, så att säga, sätta kronan på verket genom att be-vilja ett anslag, hvarigenom pensionstagares afgifter kunde försvinna, vore detta en välgerning, hvarför hvarje lärare och i synnerhet hvarje pensions-tagare för visso skulle känna sig djupt tacksam.

Men skulle ett sådant anslag ej beviljas, och ehuru den stadgade af-giften för delegare i pensionsinrättningen ansetts så dryg, att en mängd äldre lärare dragit i betänkande att ingå som delegare i enke- och pupill-kassan, anser jag dock att det vore bättre att under tjänstgöringstiden er-lägga en för ändamålet förhöjd afgift och såsom pensionär vara helt och hållet befriad från sådan.

Om man antager, att tjänstgörande lärares antal är och fortfarande kommer att vara 10 gånger så stort som pensionstagares, så skulle således, förmenar jag, en förökad afgift af $\frac{1}{10}$ procent, exempelvis 1 krona 50 öre af lärare, som är delaktig i folkskolelärares pensionsinrättning, för lön af 600 kronor bereda enke- och pupillkassan samma inkomst som 15 kro-nor af de manliga pensionstagarne, som innehaft samma lön.

På grund af hvad sålunda anfördt blifvit får jag föreslå:

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för folkskolelärares enke- och pupillkassa finge en sådan lydelse, hvarigenom pensions-tagarne kunde blifva befriade från all utgift till den, och i stället afgiften till pensionskassan helt och hållet öfver-tagas af tjänstgörande folkskolelärare och lärarinnor i för-hållande till deras lönevilkor.

Stockholm den 26 Januari 1877.

Lars Ersson.